

SIYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ EKONOMİ BÖLÜMÜ İÇİN YENİ BİR PROGRAM ÖNERİSİ

Gazi ÖZHAN
Yar. Doç. Dr.

Bu yazı Siyasal Bilgiler Fakültesi Ekonomi Bölümünün 15 Nisan 1987 tarihli toplantısında gündeme getirilen program değişikliği girişimine yol göstermek için kaleme alınmıştır. Söz konusu toplantıda 1980'lerin başından beri yürürlükte olan şimdiki programın bazı yetersizliklerine değinilmiş ve yeni bir program için görüş ve öneriler tartışılmıştır. Burada herkes tarafından bilinen şimdiki programın bir tanıtmasına gerek duyulmaksızın bazı Batı üniversitelerinden esinlenerek hazırlanan yeni bir ekonomi eğitim programı tanıtılmaktadır. İyi bir ekonomi programı nasıl olmalıdır sorusu gündeme gelince kuşkusuz akla ilk gelen çözüm Batının bellibaşlı üniversitelerinde izlenen programlar olmaktadır. Öneri dört bölümden oluşmaktadır. Birinci ve ikinci bölümlerde yeni programın yıllara ve dönemlere göre sırayla iki ayrı özeti yer almaktadır. Üçüncü bölümde yeni program ayrıntılarıyla tanıtılmaktadır. Dördüncü bölümde programın dayandığı ilkeler ve gerekçeler tartışılmakta ve uygulama ortamının nasıl olması gerektiğine değinilmektedir.

I. DÖRT YILLIK PROGRAM ÖZETİ

1.1 Birinci Sınıfta Okutulacak Dersler

1. Ekonomiye Giriş A: Mikroekonomi (yarım ders)
2. Ekonomiye Giriş B: Makroekonomi (yarım ders)
3. İstatistiğe Giriş
4. Ekonomistler için Matematik I
5. Hukuk Dersleri

1.2 İkinci Sınıfta Okutulacak Dersler

1. Ekonomi Teorisi A: Mikroekonomi
2. Ekonomi Teorisi B: Makroekonomi
3. İstatistik Teorisi

4. Ekonomistler için Matematik II
5. Finansal Yönetime Giriş (Muhasebe)

1.3 Üçüncü Sınıfta Okutulacak Dersler

1. Parasal Ekonomi (Para, Kredi ve Banka)
2. Uluslararası Ekonomi
3. Finansal Yönetim
4. Ekonometrik Teori
5. Bilgisayar Kullanımı (Hesaplama)

1.4 Dördüncü Sınıfta Okutulacak Dersler

1. İleri Ekonomik Teori
2. Ekonomistler için Nicel Yöntemler
3. Türkiye Ekonomisi (yarım ders)
4. Ekonomik Düşünceler Tarihi (yarım ders)
5. Sanayi Ekonomisi (yarım ders)
6. Ekonomi Tarihi (yarım ders)
7. Proje (Genişletilmiş Makale)

II. DÖNEMLERE GÖRE PROGRAM ÖZETİ

2.1 Birinci Sınıf

2.1.1	Birinci Dönem	Haftalık ders saati	13
	1. EKON 101 A Mikroekonomiye Giriş		4
	2. İST 101 İstatistiğe Giriş		3
	3. MAT 101 Ekonomistler için Matematik I		3
	4. HUK 101 Hukukun Temel Kavramları, Borçlar Hukuku ve Medeni Hukuk		3
2.1.2	İkinci Dönem	Haftalık ders saati	13
	1. EKON 102 B Makroekonomiye Giriş		4
	2. İST 102 İstatistiğe Giriş		3
	3. MAT 102 Ekonomistler için Matematik I		3
	4. HUK 102 Ticaret Hukuku ve Anayasa Hukuku		3

2.2 İkinci Sınıf

2.2.1	Birinci Dönem	Haftalık ders saati	15
	1. EKON 201 A Mikroekonomik Teori		3
	2. EKON 201 B Makroekonomik Teori		3

3.	İST 201 İstatistik Teorisi	3
4.	MAT 201 Ekonomistler için Matematik II	3
5.	FİN 201 Finansal Yönetime Giriş (Muhasebe)	3
2.2.2	İkinci Dönem	Haftalık ders saati 15
1.	EKON 202 A Mikroekonomik Teori	3
2.	EKON 202 B Makroekonomik Teori	3
3.	İST 202 İstatistik Teorisi	3
4.	MAT 201 Ekonomistler için Matematik II	3
5.	FİN 202 Finansal Yönetime Giriş (Muhasebe)	3
2.3	Üçüncü Sınıf	
2.3.1	Birinci Dönem	Haftalık ders saati 16
1.	PEK 301 Parasal Ekonomi (Para, Kredi ve Banka)	3
2.	UEK 301 Uluslararası Ekonomi	3
3.	FİN 301 Finansal Yönetim	3
4.	EKONT 301 Ekonometrik Teori	3
5.	BİL 301 Bilgisayar Kullanımı (Hesaplama)	4
2.3.2	İkinci Dönem	Haftalık ders saati 16
1.	PEK 302 Parasal Ekonomi (Para, Kredi ve Banka)	3
2.	UEK 302 Uluslararası Ekonomi	3
3.	FİN 302 Finansal Yönetim	3
4.	EKONT 302 Ekonometrik Teori	3
5.	BİL 302 Bilgisayar Kullanımı (Hesaplama)	4
2.4	Dördüncü Sınıf	
2.4.1	Birinci Dönem	Haftalık ders saati 12
1.	EKON 401 İleri Ekonomik Teori	3
2.	ENY 401 Ekonomistler için Nicel Yöntemler	3
3.	TEK 401 Türkiye Ekonomisi (yarım ders)	3
4.	SEK 401 Sanayi Ekonomisi (yarım ders)	3
5.	PROJE (Genişletilmiş Makale)	—
2.4.2	İkinci Dönem	Haftalık ders saati 12
1.	EKON 402 İleri Ekonomik Teori	3
2.	ENY 402 Ekonomistler için Nicel Yöntemler	3
3.	EDT 402 Ekonomik Düşünceler Tarihi (yarım ders)	3
4.	EKT 402 Ekonomi Tarihi (yarım ders)	3
5.	PROJE (Genişletilmiş Makale)	—

3. PROGRAMIN AYRINTISI

3.1 Birinci Sınıf

3.1.1 Birinci Dönem

1. EKON 101 A Mikroekonomiye Giriş

Konular Ekonomi bilimi ve kıtlık. Ekonomik ajanlar ve ekonomik kurumlar. Piyasa süreci, talep ve arz analizi. Tüketici ve firma teorisine giriş: fayda teorisi ve maliyet eğrileri; tam rekabet ve tekelleme. İşgücü arz ve talep eğrileri.

Temel okuma P.A. Samuelson, **Economics**, 12th ed. veya R.G. Lipsey and P.O. Steiner, **Economics**, 8th ed.

Yardımcı okuma M. Stewart, **Keynes and After** veya J. Robinson, **Economic Philosophy**.

Haftalık ders saati 3 saat ders, 1 saat sınıf (pratik).

Değerlendirme İki ara sınavı: 1,5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

2. İST 101 İstatistiğe Giriş

Konular Sosyal bilimlerde istatistiğin önemi. Temel tanımsal istatistik teknikleri. Sayı kümelerinin (verilerin) gösterilişi, özetleme ve karşılaştırma yöntemleri. Basit olasılık kuralları ve örnek uzayları.

Okuma L. Kazmier, **Statistical Analysis for Business and Economics**, K.A. Yeomans, **Statistics for the Social Scientists** (Vols. 1 and 2). P.G. Hoel, **Elementary Statistics**. C.A. Moser and G. Kalton, **Survey Methods in Social Investigation**. D.J. Bartholomew and E.E. Busset, **Let's Look at the Figures**, R.L. Meek, **Figuring Out Society**. T.W. Anderson and S. Sclove, **Introductory Statistical Analysis**. Schaum's Outline Series, **Statistics**. Devlet İstatistik Enstitüsü, **Türkiye İstatistik Yıllığı 1985** (veya 1987).

Haftalık Ders Saati 2 saat ders, 1 saat sınıf (istatistik lab.).

Değerlendirme İki tane ara sınav: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

3. MAT 101 Ekonomistler için Matematik I

Konular Basit cebirsel işlemler, sayılar, setler, fonksiyonlar, grafikler ve basit matris-işlemleri. Türevler ve kısmi türevler, maksima ve minima. Bu ders ekonomik uygulamalar seçilerek işlenecektir.

Okuma D.C. Archibald and R.G. Lipsey, **An Introduction to Mathematical Treatment of Economics**. 2nd ed. A.C. Chiang, **Fundamental Methods of Mathematical Economics**, 2nd ed. M. Casson, **Introduction to Mathematical Economics**.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

4. HUK 101 Hukukun Temel Kavramları, Borçlar Hukuku ve Medeni Hukuk

Kapsam ve okuma listesi: Bu dersin kapsam ve okuma listesi Fakültenin hukukçu öğretim üyelerine danışılarak hazırlanmalıdır.

Haftalık ders saati: 3 saat ders.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 2 saat yazılı sınav.

3.2.1 İkinci Dönem

1. EKON 102 A Makroekonomiye Giriş

Konular: Akım ve stok kavramlar, gerçek (reel) ve parasal değişkenler. Toplam arz ve toplam talep kavramları. Milli gelir muhasebesi. İşsizlik ve enflasyon. Para ve paranın fonksiyonları. Başlıca makroekonomik piyasalar: özellikle mal ve işgücü piyasalarındaki denge koşulları. Çoğaltan ve hızlandıran. Yatırım ve tasarruf eşitliği. Ekonomik sistemler.

Okuma: EKON 101 A'daki okuma listesinin aynısı. Ayrıca: J.R. Hicks, **The Social Framework**. M. Morishima, **The Economic Theory of Modern Society**.

Haftalık ders saati: 3 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınav: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

2. İST 102 İstatistiğe Giriş

Konular: Bu ders istatistik yöntemlerinin ekonomi, sosyal politika ve diğer sosyal bilimlerdeki sorunlara uygulanmasına ayrılmıştır. Deneysel bilimlerle karşılaştırmalı olarak, sosyal bilimlerdeki araştırma (sorgulama)nın amacı üzerinde durulacaktır. Basit olasılık teorisi, tümevarımsal istatistik teknikler: hipotez testleri, örneklerin kitleyi temsil etme güçleri, farklı örnekleme sonuçlarının karşılaştırılması. Korelasyon ve regresyona giriş.

Okuma: İST 101'deki okuma listesinin aynısı.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

3. MAT 102 Ekonomistler için Matematik I

Konular: Optimizasyon koşulları: sınırlı ve sınırsız optimizasyon. Lagrange çarpanı. Büyüme formülleri. Logaritmik ve üslü fonksiyonlar. Basit integral.

Okuma: MAT 101'deki okuma listesinin aynısı.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

4. HUK 102 Ticaret Hukuku ve Anayasa Hukuku

Konular: Bu ders iki bölümden oluşur. Birinci Bölüm: Genel ticaret hukuku. Özellikle bankacılık ve diğer sermaye şirketlerinin mali yapısını ve genişlemelerini ilgilendiren yasal hükümler. Dersin işlenmesi sırasında AET hukukuna bağlantılar yapılmalıdır. İkinci Bölüm: Anayasa Hukuku temel hatlarıyla işlenecektir.

Okuma: Dersin öğretim üyeleri tarafından belirlenecektir.

Haftalık der saati: 3 saat ders.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı. 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 2 saat yazılı sınav.

3.2. İkinci Sınıf

3.2.1. Birinci Dönem

1. EKON 201 A Mikroekonomik Teori

Konular: Tüketici ve firma teorileri derinliğine incelenecektir. Tüketici dengeleri teorileri, talep fonksiyonları. Mal ve sanayi kavramları. Firma teorileri, maliyet ve üretim fonksiyonları. Çeşitli piyasa türleri: tam rekabet, tek el, tek elci rekabet ve oligopol teorileri. Faktör piyasalarında denge ve gelirin bölüşümüne giriş.

Okuma: A. Koutsoyiannis, *Modern Microeconomics* 2 nd e. W. Nicholson, *Microeconomic Theory*. M. Bilas, *Microeconomic Theory*.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

2. EKON 201 B Makroekonomik Teori

Konular: Yöntem, milli gelir muhasebesi, makroekonomik teorinin mikroekonomik temelleri. Klasik ve Keynesian karşılaştırmalı statik modeller. Neoklasik ve neo-Keynesian modeller. Tüketim teorilerinde Keynes-sonrası gelişmeler. Yatırım teorileri ve para.

Okuma: Branson, **Macroeconomic Theory and Policy**. Crouch, **Macroeconomics**. Evans, **Macroeconomic Activity**. M.G. Mueller (ed.), **Readings in Macroeconomics**.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

3. İST 201 İstatistik Teorisi

Konular: Olasılık teorisi: örnek uzayları, permutasyon, kombinasyon, koşullu olasılık, bağımsızlık. Olasılık dağılım fonksiyonları. F, normal, chi-square (ki-kare), t dağılımları.

Okuma: A.M. Arthus, **Probability Theory**. L.L. Lapin, **Statistics for Modern Business Decision**. T.H. Wonnacott and R.J. Wonnacott, **Introductory Statistics and Statistical Applications**.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: 2 tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

4. MAT 201 Ekonomistler için Matematik II

Konular: Real (gerçek) sayı sistemi ve ilgili aksiyomlar, kompleks sayılar. Seriler ve diziler. Euler teoremi ve Taylor teoremi. Örtük (implicit) fonksiyon teoremi. Fark denklemleri ve differansiyel denklemler.

Okuma: MAT 101'deki okuma listesi. Ayrıca: S. Glaister, **Mathematical Methods for Economists**. W.J. Baumol, **Economic Dynamics** 3rd ed. S. Goldberg, **Introduction to Difference Equations**.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: 2 tane ara sınavı: 1.5 saat yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

5. FİN 201 Finansal Yönetime Giriş

Konular: Bu ders bir firmanın içinde faaliyette bulunduğu Mali Çevreye bir giriş teşkil eder. Ders firma hesaplarının amacı ve onların nasıl anlaşılacağı ve nasıl yorumlanacağı ile ilgili olacaktır. Aynı zamanda işletme sermayesinin idaresine, öğrenciye fon akımı ve para akımı analizini tanıtarak değinilecektir. Sermaye bütçeleme, sermaye maliyeti ve yatırım karar almalarının şimdiki değer teknikleri ile birlikte ele alınması gerekir.

Okuma: R. Parker, **Understanding Company Financial Statements**, (Pelican). J.M. Samuels and F.M. Wilkes, **The Management of Company Finance**, (Nelson).

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

3.2.2. İkinci Dönem

1. EKON 202 A Mikroekonomik Teori

Konular: Faktör piyasalarında denge ve gelirin bölüşümü. Refah ekonomisi ve genel dengeye giriş. Çeşitli piyasa koşullarında firmaların optimizasyon davranışı modelleri tanıtılacak ve kritiksel olarak değerlendirilecektir. Firmaların fiyatlandırma davranışları derinliğine ele alınacaktır.

Okuma: A. Koutsoyannis, **Modern Microeconomics**, 2nd ed. ilgili bölümleri. Ayrıca dönem içinde yeni okumalar, özellikle makaleler verilecektir.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınav: 1.5 saat yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

2. EKON 202 B Makroekonomik Teori

Konular: Enflasyon ve ödemeler dengesi, iç ve dış denge. Stabilizasyon politikası. EKON 201'de incelenen teorileri destekleyen uygulamalı çalışmaların incelenmesi. Makroekonomik politika teorisi. Büyüme modellerine giriş.

Okuma: EKON 201 B'deki okuma listesinin aynısı. Ayrıca: G.K. Shaw, **An Introduction to the Theory of Macro-Economic Policy**, 3rd ed.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

3. İST 202 İstatistik Teorisi

Konular: Birlikte dağılım ve Bayes teoremi. Rassal değişkenler, beklenen değer cebri. Örneklem teorisi. Parametrelerin istenen özellikleri.

Okuma: A.M. Mood, F.A. Graybill and D.C. Boes, **Introduction to the Theory of Statistics** 3rd ed. R.V. Hogg and A.T. Craig, **Introduction to Mathematical Statistics** 3rd ed. W. Feller, **An Introduction to Probability Theory and its Applications**. J. Kmenta, **Elements of Econometrics Part One**.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

4. MAT 202 Ekonomistler için Matematik II

Konular: Doğrusal cebir: vektörler ve vektör uzayları, doğrusal bağımlılık ve bağımsızlık. Matris işlemleri, rank ve invers bulma. Doğrusal denklemler. Karakteristik kökler ve vektörler.

Okuma: Hadley, **Linear Algebra**.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

5. FİN 202 Finansal Yönetim

Konular: Bu ders çift kayıtlı defter tutmanın ilkelerini ve uygulamasını ve tek şahıs işletmesi ve ortaklarının hesaplarının hazırlanmasını inceler. Limited şirketlerin hesaplarının hazırlanmasına bir giriş verilir. Birleştirilmiş maliyet ve finans muhasebe sistemleri, muhasebe verilerinin kaynakları ve muhasebenin kontrol fonksiyonu üzerinde durulur.

Okuma: T.E. Gambling, **A One Year Accounting Course Parts I and II** (Penguin).

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

3.3. Üçüncü Sınıf

3.3.1. Birinci Dönem

1. PEK 301 Parasal Ekonomi: Para, Kredi ve Banka

Konular: Bu ders özellikle Türkiye'de, ABD ve İngiltere ile karşılaştırmalı olarak, mali sistemin piyasalarının ve kurumlarının rolü üzerine yoğunlaşacaktır. Mali varlıkların ve mali aracı kurumların rolü detaylı olarak incelenecektir. Dersin büyük bir bölümü fiyatların ve outputun bir belirleyicisi olarak paranın rolü ile ilgili olacaktır.

Okuma: D.G. Pierce and D.M. Shaw, **Monetary Economics: Theories, Evidence and Policy.** D.E.W. Laidler, **The Demand for Money.** H. Visser, **The Quantity of Money.**

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınav: 1.5 saat yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

2. UEK 301 Uluslararası Ekonomi

Konular: Uluslararası ekonominin konusu ve yöntemi. Karşılaştırmalı üstünlükler teorisi. Uluslararası ekonomide arz ve talep. Uluslararası ticaretin genel denge modelleri. Uluslararası ticaret teorisinin uygulamalı (ampirik) testleri.

Okuma: B.D. Sodersten, **International Economics.** R. Caves and R. Jones, **World Trade and Payments.** H.R. Heller, **International Trade: Theory and Empirical Evidence.**

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınav: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

3. FİN 301 Finansal Yönetim

Konular: Bu derste maliyet muhasebesi yöneticilik açısından ele alınacaktır. Maliyet muhasebesinin temelleri, teknikleri ve bir bilgi sistemi olarak rolleri üzerinde durulacak. Rutin işlemlerin planlama ve kontrolü işlenecektir.

Okuma: C.H. Horngren, **Cost Accounting: a Managerial Emphasis** 4th ed. (Printice Hall).

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

4. BİL 301 Bilgisayar Kullanımı

Konular: Bu ders uygulamalı olmalıdır. Birinci dönemde sadece Basic programlama dili öğretilecektir. Öğrenciler gurup halinde Fakültenin sağ-

layacağı bilgisayarları kullanabilmelidir. Bu nedenle haftada 4 saat olan dersin 2 saati makine başında pratik yapılarak işlenecektir.

Okuma: Fakültede mevcut ya da sonradan gelecek makineler için uygun olan özel **Basic** kitapları - örneğin **Microsoft Basic-80**.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 2 saat uygulama.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat bakmadan (kapalı kitap) yazılı sınav

5. EKONT 301 Ekonometrik Teori

Konular: Bu ders ekonometrik teori ve yöntemlere bir giriş sağlar. Genel doğrusal regresyon modeli derinliğine tanıtılacaktır. Temel varsayımların bozulması halleri ve genelleştirilmiş en küçük kareler yöntemi işlenecektir.

Okuma: J. Johnston, **Econometric Methods** 2nd or 3rd ed.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat bakmadan (kapalı kitap) yazılı sınav

3.3.2. İkinci Dönem

1. PEK 302 Parasal Ekonomi: Para, Kredi ve Banka

Konular: Paranın stabilizasyon politikasının bir aracı olarak kullanımı ve kontrolü ile ilgili sorunlar. Para arzı ve talebinin bağlı olduğu faktörler. Paranın geçiş mekanizmaları. Uluslararası para sistemleri.

Okuma: PEK 301'deki okuma listesinin aynısı.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

2. UEK 302 Uluslararası Ekonomi

Konular: Ticaret politikası ve ekonomik refah; gümrük birlikleri teorisi; ödemeler dengesi; iç ve dış dengeyi koruma politikaları; ticaret ve ekonomik büyüme; Türkiye ve AET; az gelişmiş ülkelerin sorunları; kalkınma için ticaret politikaları; UNCTAD ve az gelişmiş ülkeler için ticaret tercihleri; uluslararası para sistemi; parasal bütünleşme ve ödeme bölgeleri (**monetary integration and currency areas**).

Okuma: G.M. Meier, **International Economics of Development**. J. Bhag-

wati (ed.), **International Trade** (Penguin). R.N. Cooper (ed.), **International Finance** (Penguin). F.L. Rivera-Batiz&L. Rivera-Batiz, **International Finance and Open Economy Macroeconomics**.

3. FİN 302 Finansal Yönetime Giriş

Konular: Bu ders finansal yönetimin çeşitli teorileri ile ilgilidir. Firmaların borçlanma ve pay senetleri dahil firma finans kaynaklarını ve maliyetlerini inceler. Özel konular: enflasyonu, belirsizliği ve vergilemeyi göz önüne alan sermaye bütçelemesi (**budgeting**); sermaye tayinlaması (**rationing**); optimal varlık (**asset**) yenilemesi; pay (**stok**) değerlendirme modelleri.

Okuma: J.M. Samuels and F.M. Wilkes, **The Management of Company Finance** (Nelson). **Not:** Bu kitap özellikle İngiltere ekonomisi için yazılmıştır. Türkiye ekonomisi için aynı içerikte Türkçe bir kaynak eser izlenmelidir. M. Bromwich, **The Economics of Capital Budgeting** (Penguin).

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

4. BİL 302 Bilgisayar Kullanımı

Konular: Bu derste bazı uygulama paket programları tanıtılacaktır. Bunlardan bazıları şunlar olabilir: TSP, Dbase, Multiplan veya Lotus 123, Wordstar (WS).

Okuma: İlgili firmaların kendi programları için verdikleri el kitapları ve program tanıtma kitapları.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 2 saat uygulama.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat bakmadan yazılı sınav.

5. EKONT 302 Ekonometrik Teori

Konular: Eşanlı denklemlerin kurulma, tanımlama ve tahmin yöntemleri üzerinde durulacaktır.

Okuma: J. Johnston, **Econometric Methods** 2nd or 3rd ed. M.D. Intriligator, **Econometric Models, Techniques and Applications**.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat bakmadan yazılı sınav.

3.4. Dördüncü Sınıf

3.4.1. Birinci Dönem

1. EKON 401 İleri Ekonomik Teori

Konular: Bu derste ekonomik teoriyi geliştirmek için matematik kullanılmaktadır. Özel konular: Sınırlı optimizasyon teorisi, firmanın ve tüketicinin karşılaştırmalı statik durumları, oyun teorisi, statik genel denge, büyüme, kararlılık ve refah ekonomisi.

Okuma: A. Takayama, *Mathematical Economics*. H.A.J. Green, *Consumer Theory* (Penguin).

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınav: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

2. ENY 401 Ekonomistler için Nicel Yöntemler

Konular: Planlama teknikleri: Milli gelir muhasebesi ve doğrusal ekonomik modeller. Özellikle input-output tenkikleri ve doğrusal programlamada simplex yöntem.

Okuma: U.N. (1968), *A System of National Accounts*. A.R.G. Heesterman, *Short Term Forecasting Models for National Economic Planning*. U. Korum, *Input-Output Analizi*. R. Dorfman, P. Samuelson and R. Solow, *Linear Programming and Economic Analysis*.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

3. TEK 401 Türkiye Ekonomisi

Konular: Bu derste Türkiye ekonomisi başlangıçta, 1800'lerin sonundan itibaren, tarihsel bir açıdan ele alınacaktır. Daha sonra bugünkü ekonomik yapı ve sistem başka ülkelerle, yani Batı Avrupa, Amerika, Doğu Avrupa ve SSCB ekonomileriyle karşılaştırmalı olarak tanıtılacaktır. Başlıca makroekonomik büyüklükler ve sektörler açısından kamu ve özel sektör payları sayısal olarak analiz edilecektir. Kalkınma düzeyi karşılaştırmalı olarak saptanacak ve kalkınma politikaları ve planlama kurumu ve süreci birlikte ele alınacaktır.

Okuma: G. Ökçün, *1923 Türkiye İktisat Kongresi, DİE, Türkiye'de Toplumsal ve Ekonomik Gelişiminin 50 Yılı*. DPT Kalkınma Panları I, II, III, IV ve V.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 2 saat yazılı sınav.

4. SEK 401 Sanayi Ekonomisi

Konular: Bilgi, rekabet ve mülkiyet. Türkiye’de rekabet politikası-başka ülkelerle karşılaştırmalı olarak. Tekeller, birleşmeler ve kısıtlayıcı uygulamalar. Sanayi yoğunlaşması. Dışsallıklar ve mülkiyet hakları.

Okuma: Özellikle yakın zamanlarda yayınlanan bilimsel makaleler (journal articles).

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 2 saat yazılı sınav.

3.4.2. İkinci Dönem

1. EKON 402 İleri Ekonomik Teori

Konular: Bu derste para, sermaye ve büyüme matematiksel olarak ele alınacaktır. Başlıca konular: Keynes’in yeniden değerlendirmesi, piyasayı temizleyemeyen modeller, IS-LM dinamiği, rasyonel beklentiler, ücret ve fiyat yapışkanlığı modelleri. Dengeli büyüme teorisi, teknik ilerleme ve optimum tasarruf-sermaye teorisi ve gelirin dağılımı.

Okuma: R.W. Clover (ed.), **Monetary Theory**. R.J. Barro and H.I. Grossman, **Money, Employment and Prices**. G.C. Harcourt and N.F. Laig (eds.), **Capital and Growth**. A.K. Dixit, **The Theory of Equilibrium Growth**. A. Leijonhufud, **On Keynesian Economics and Economics of Keynes**.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

2. ENY 402 Ekonomistler için Nicel Yöntemler

Konular: Operational Research OR (Yöneylem Araştırma veya İşlem Araştırma) OR’nin yapısı ve tarihi, doğrusal programlama, ulaştırma problemi, kritik yol analizi, stok kontrol, kuyruk (bekleme) teorisi, istatistiksel yenileme yöntemleri.

Okuma: S.C. Littlechild (ed.), **Operational Research for Managers**, M.S. Makower and E. Williamson, **Operational Research**.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 3 saat yazılı sınav.

3. EKT 402 Ekonomi Tarihi

Konular: Batı Avrupanın sanayi tarihi, sanayi devrimi, uluslararası ticaretin tarihi, Amerika sanayi tarihi, Batı Afrika ekonomi tarihi, Doğu toplumları ekonomi tarihi.

Okuma: D.S. Landes, *The Unbound Prometheus: Technological Change and Economic Development in Western Europe after 1750*. A. Gershenkron, *Economic Backwardness in Historical Perspective*. A. Nove, *An Economic History of the USSR*. A.G. Hopkins, *An Economic History of West Africa*.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 2 saat yazılı sınav.

4. EDT 402 Ekonomik Düşünceler Tarihi

Konular: Bu ders Keynes'e kadar Ekonomik Düşünce Tarihinin genel bir taramasından (survey) oluşur ve (Adam Smith, Marx veya Keynes'in) temel ünlü kitaplarından bir veya ikisinin özel bir çalışmasıyla devam eder.

Haftalık ders saati: 2 saat ders ve 1 saat sınıf.

Değerlendirme: İki tane ara sınavı: 1.5 saatlik yazılı sınavlar. Dönem sonu sınavı: 2 saat yazılı sınav.

3.4.3. Proje (Genişletilmiş Makale)

Üçüncü sınıf öğrencileri Haziran sınavlarının bitiminden en geç bir hafta sonra dördüncü sınıfta yazacakları makalenin veya projenin konusunu seçerler. Bölüm başkanı her öğrenciye en az master derecesine sahip veya doktora yeterlik sınavını başarmış bir öğretim üyesini danışman olarak tayin eder. Uzun yaz tatilinde öğrenciler danışmanın gösterdiği temel kaynakları okuyacak ve uygulamalı araştırma yapacak olanlar temel verileri toplamış olacaktırlar. Öğrenciler bu çalışma sonunda hazırladıkları raporları dördüncü sınıfın birinci döneminin ilk iki haftası içinde danışmanlarına teslim edecekler ve makale başlıklarını öğrenci işlerine kayıt ettireceklerdir.

Makale konularının daha çok sanayi, finansman, maliye ve planlama konularıyla bağlantılı özel ve kamu kesimine ait gerçek bir durumla ilgili olması tavsiye edilecektir. Danışmanlar öğrencileri, makale konularıyla ilgili zorunlu temel bilgilere sahip olup olmadıklarını anlamak için birinci

dönemin sonunda iki-saatlik bir sınava alacaklardır. Bu sınavda başarısız olan öğrenciler yeni bir konu seçecekler ve bu konudan ikinci dönemin ilk onbeş günü içinde yeniden sınava gireceklerdir. Sınavlarda ve makalenin değerlendirilmesindeki başarı notları diğer derslerdeki başarı notlarıyla aynı ağırlıktadır.

Makaleler, tablo ve ekler hariç en az 3000 ve en çok 5000 kelime uzunluğunda olacaktır. Makalenin yaklaşık uzunluğu ve herhangi bir eki (ayrıca verilir) kapakta belirtilecektir. Makalelere 200 kelimeyi aşmayan bir özet ve bir bibliyografya eklenir; ve yazıdaki alıntı ve referansların kaynakları dipnotlarda uygun bir şekilde belirtilmek zorundadır. Makaleler çift aralıkla A4 türündeki kağıdın sadece bir yüzüne daktilo edilmek zorundadır ve ciltlenmeksizin, ancak sıkıştırılmış olarak, bir kapak içinde takdim edilmelidir. Makalelerin teslim tarihi Haziran sınavlarından en geç bir hafta sonradır.

4. YENİ PROGRAMIN İLKELERİ, GEREKÇESİ VE UYGULAMASI

4.1. Programın Dayandığı İlkeler

Her dersin yanında verilen okumalar o dersi verecek öğretim üyesi için örnek hazırlık okumalarıdır. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Türkçe öğretim olduğu için öğrencilere yabancı kaynak vermek anlamsızdır. Bununla birlikte İngilizce okuyabilen öğrencilere ilgili kaynaklar kütüphane aracılığı ile sağlanabilmelidir. Fakültede öğretim geleneksel olarak "not tutma" şeklinde yapılmaktadır. Yeni programda bu alanda bir değişiklik önerilmemektedir. Ancak öğrencilere yukarıda belirtilen İngilizce kaynaklar standardında Türkçe kaynaklar bulunabilirse bunları okumaları istenebilir. Bu amaçla özellikle genç öğretim üyelerinin verdikleri derslerle ilgili yayın yapmaları zorunlu hale getirilmeli veya en azından özendirilmelidir.

Bu program bazı Batı üniversitelerinin yakın zamana ait takvimlerinden esinlenerek hazırlanmıştır. Görüldüğü gibi bir ekonomi sınıfında, haftada 16 saatten fazla ders öngörülmemiştir. Batı üniversitelerinde ayrıca spor, müzik, resim, yabancı dil, İngilizce (yani kendi dilleri) gibi ek dersler de yoktur. Oysa bizim öğrencilerimizin temel bilim dersleri dışında haftada ortalama sekiz saatlik Türkçe, yabancı dil, spor, müzik, resim ve benzeri gibi ekonomi bilimi ile ilgisi olmayan ders ve buna bağlı olarak sınav yükümlülükleri vardır. Bu nedenle yeni programda öngörülen ortalama 15 saatlik temel dersler yükü azımsanmamalıdır. Batı üniversitelerinin iktisat bölümlerinin listelerinde bulunmayan bu dersler Fakültenin eğitim programından da çıkarılmalıdır. Son derece verimsiz yöntemlerle

işlenen yabancı dil dersleri seçimlik hale getirilmeli ve öğretimi Fakülte bünyesinde değil, fakat Üniversite bünyesinde TÖMER veya benzeri bir kuruluş, örneğin YÖMER (Yabancı Diller Öğretim Merkezi) tarafından yapılmalıdır. Bu öğrencilerin yabancı dil başarı notları Fakülte'deki dosyalarına işlenmemelidir.

4.2. Derslerin İşlenişi

Yeni programda teorik eğitim ve uygulama yanyana düşünülmüştür. Bu nedenle üç veya dört saatlik bir dersin ilk iki saati **lecture** (ders) şeklinde düşünülmüş, üçüncü ve dördüncü saat Türkçe'de problem saati olarak bilinen "sınıf" (**class**) türünde planlanmıştır. İngiltere'de yaygın olarak ve ülkemizde ise ODTÜ'de kısmen bu standartta bir eğitim yapılmaktadır. SBF'de ise istisnasız her ders, bilgisayar kullanımı dahil, ne yazık ki geleneksel **lecture** şeklinde işlenmektedir.

Sınıf saatleri şöyle işlenecektir. Dersi okutan öğretim üyesi her hafta öğrencilere bir veya iki sayfalık soru kağıtları dağıtacak ve bir hafta sonra sınıf saatinde bu soruları öğrencilerle birlikte çözecektir. Uygulamanın başarılı olması için sınıflar 20 veya 30 kişilik guruplara bölünecek ve guruplardan birisini dersin öğretim üyesi alacak, diğerleri ise en az master derecesine sahip veya doktora yeterlik sınavını başarmış olan araştırma görevlilerine verilecektir.

İki saatten daha fazla olan derslerin (sınıf dahil) ilk iki saatten sonraki üçüncü ve dördüncü saatleri en az bir gün ara ile yapılacaktır. Bugün ne yazık ki SBF'de haftada dört saat olan bazı dersler bir günde ve sadece tek oturumda verilmektedir. Son derece sıkıcı ve verimsiz olan bu uygulamaya son verilmelidir. Yeni prensip şu olmalıdır: **lisans programında bir konuda günde en fazla iki saat ders ve en az bir gün ara olmalıdır.**

4.3. Bölümün Anlamı

Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Bölüm ayrımı birinci sınıftan başladığına göre bölümlerin ilgili (sosyal) bilim dallarında uzmanlaşmaları esas olmalıdır. Bu amaçla eski birleşik genel öğretim programının kalıntıları olan sosyoloji, siyasi tarih, hukuk dersleri, vb. diğer sosyal bilim dallarının asıl konusu olan dersler iktisat programının kapsamından çıkarılmamalıdır. SBF İktisat Bölümü mezunları her şeyden anladığını iddia eden, fakat hiçbir şeyden yeteri kadar anlamayan, hatta en az iktisattan anlayan SBF mezunları olmak yerine, iktisattan iyi anlayan SBF mezunları olmalıdırlar.

4.4. Yeni Programın Temel Özellikleri

Bunları dört noktada toplamak mümkündür.

4.4.1. Birincisi dört yıllık programın kendi içinde olduğu gibi her sınıfın programında genel ve dengeli bir tutarlılık vardır. İktisat, istatistik ve matematik dersleri modern iktisat programlarının gerektirdiği düzeyde ve yoğunlukta öngörülmüştür. Bugün nicel yöntemlerden habersiz bir iktisatçı düşünmek mümkün değildir. İktisatta nicel yöntemlerin başında ise ekonometri gelmektedir, ki bu sonucusu ekonomi, istatistik ve matematiğin bileşiminden başka bir şey değildir. O halde iktisatçıya, biz, örneğin konusu ve kapsamı yeter derecede belirlenmemiş olan sosyal bilimlerde yöntem dersi yerine ekonominin iyi tanımlanmış kendi yöntemi olan ekonometriyi öğretmeliyiz. Böyle bir yaklaşımla yeni iktisat ders programı kolaydan karmaşığa ve tabandan tavana doğru yükselen bir düzlem üzerinde oturtulmaya çalışılmıştır. Unutulmamalıdır ki Türk öğrencileri için dört yıl süren bu program İngiltere’de üç yılda tamamlanmaktadır.

4.4.2. Programın bütünselliğinin ikinci bir yanı her yılın kendi içinde bir bütünlüğe sahip olmasıdır. Her yıl temel olarak dört veya beş dersden oluşmaktadır. Ancak SBF’de dönem uygulaması geçerli olduğu için herhangi bir sınıfın (yılın) dersi yapay olarak ikiye bölünmüştür. Bununla birlikte beşinci derslerin bazılarında dönem yakınlıkları önemli sayılmamış ve bunlar bağımsız düşünülmüşlerdir. Bu tür derslere genellikle yarım ders ismi verilir. Özetle, yeni programda dersler, bir önceki yıl bir sonraki yıl için ve ayrıca her yıl içinde birinci dönem ikinci dönem için zorunlu önkoşul olacak şekilde düzenlenmiştir.

4.4.3. Programın bütünlüğünün ve herşeyden önce iyi bir iktisatçı yetiştirmesi amacının üçüncü bir özelliği temel ekonomi (iktisat) teorisi derslerinin bir yıldan iki yıla çıkarılmış olmasıdır. Bilindiği gibi şimdi uygulanan (eski) programda iktisat öğrencileri dört yılda sadece iki dönem mikroekonomi ve iki dönem de makroekonomi dersi almaktadırlar. Dolayısı ile dört yıllık iktisat eğitiminde temel iktisat teorisi dersleri sadece birer yıl okutulmaktadır. Diğer yandan eski programda temel bir mikro-ekonomi teorisi almayan öğrenciler, örneğin sanayi iktisadı ve tarım iktisadı gibi uzmanlık dallarına yönlendirilmekteydi. Bu aksaklığı gidermek için yeni programda teorik iktisat derslerinin sayısı artırılmış ve içerikleri genişletilmiştir.

4.4.4. Dördüncü olarak, eski program dikkatle incelenecek olursa, iktisat bölümünün disiplinler arası karma bir ders listesine sahip olduğu gerçeği yanında, bazı ekonomi dallarında ancak lisans-üstü bir eğitim programında uzmanlık konusu olabilecek derslerin varlığı dikkati çekecektir. Örneğin bugün ikinci sınıfta okutulan doğal kaynaklar ekonomisi Birmingham Üniversitesi’nde iktisat MSc programında seçimsel ders olarak okutulmaktadır. Bu dersin temel okuma kitabı şudur: Orris C. Herfindhal (meşhur indeksin sahibi) and Allen V. Kneese, **Economic Theory**

of Natural Resources. Kitapta integral hesaptan doğrusal programlamaya kadar her türlü yüksek matematik teknikleri kullanılmaktadır.

4.5. Sınavların Yapılışı

Sınavlar ilke olarak kapalı kitap olmalı ve öğrenciler ellerinde hiçbir ders materyali olmaksızın sınava girmelidir. İstatistik ve matematik tablolar kullanılacaksa bunları idare temin etmelidir. Sınav salonuna önce o salonda görevli olan sınav gözcüleri girmeli ve öğrenciler sırayla salona alınmalı ve gösterilen yerlere oturmalıdır. Hesaplama gerektiren sınavlarda işlemlerin hesap makinesine ihtiyaç duyurmayacak standartta ve basitlikte olması esas olmalıdır. Bununla birlikte isteyen öğrenci hesap makinesi kullanabilir, ancak makinenin doğru çalışmasından kendisi sorumlu olmalıdır. Aksi halde işlemler makine kullanmayı gerektirecek karmaşıklıkta olursa bu durumda idare hukuksal olarak makine temin etmek zorunda kalacaktır. Ne de olsa öğrenciler arasında makine alış verişi yasak olmalıdır. Test sınavlarına son verilmelidir.

Her dersten, programda gösterildiği gibi, en az iki ve genellikle üç saatlik bir dönem sonu sınavı yapılmalıdır. Ara sınavlarının sayısı bire indirilmeli ve bu sınav dönem sonu sınavına hazırlık olması amacıyla dönemin son ayında yapılmalıdır. Gerçekte bu sınav yalancı sınav (**mock examination**) olmalı, sonucu ilan edilmemeli ve isteyen öğrenci girmemelidir. Şimdiki haliyle bile ara sınavı sonuçları birlikte ve sadece dönem sonu sınavına giremeyecek (veya kurtarma sınavına girecek) öğrenciler için ilan edilmelidir. Sonuç olarak öğretim üyeleri idareye sadece dönem sonunda bir not listesi vermelidir. Böylece öğretim üyeleri yılda iki kere her biri 300 (veya 440) \times 11 boyutlarına ulaşan not matrisleri hazırlamaktan kurtarılmalıdırlar. Bu konuda en iyi örnek ODTÜ'de 1980'lere kadar uygulanan yöntemdir. Bilindiği gibi dönemlere ayrılan ve ara sınavlarına dayanan eğitim Birleşik Devletler'de uygulanmaktadır. İngiltere'de uygulanan yüksek eğitim yıllıktır ve değerlendirme genellikle üç saatlik yıl sonu sınavlarıyla yapılmaktadır. Ayrıca bu ülkede sınavlar görmeden (**unseen**) yapılır ve çoktan seçmeli veya benzeri türde hiçbir sınav (test) tekniği uygulanmaz.

4.6. Sınıf Geçme

Dönem sonunda bütün öğrencilerin durumu bölüm kurulu toplantısında ele alınır. Bir veya birden fazla dersten başarısız olan öğrencinin durumu özellikle incelenir. Bölüm kurulu bu toplantısında başarısız öğrencilere derslerin bir kısmından veya tümünden bütünleme sınav hakkı tanıyabilir.

Bütünleme sınavında da başarısız olan öğrencinin okulla ilişkisinin kesilmesi gerekir. Bu konudaki kararı Fakülte Kurulu verir. Ancak Fakülte Kurulu'nun tayin edeceği daha küçük bir kurul tarafından ilişigi kesilmesi gereken öğrencilerin durumu yeniden ele alınır. Aynı zamanda öğrenci durumunun yeniden görüşülmesi ve kaydının silinmesine karar verilmemesi için dekanlığa yazılı olarak baş vurur. Buna bağlı olarak küçük kurul öğrencinin kaydının silinmesine karar vermeden önce kendisini başarısızlığının nedenleri konusunda haklı gerekçelerini bildirmesi için dinlemek zorundadır. Bu kurul eğer öğrencinin durumunu haklı ve gerekçelerini inandırıcı bulursa başarısız olduğu dersleri veya içinde bulunduğu dönemin bütün derslerini yeniden alması için kendisine ikinci bir olanak tanıyabilir. Ancak herhangi bir dersten başarısız olan bir öğrenciye bir üst döneme veya sınıfa devam hakkı tanınmaz. Örneğin birinci yılın birinci döneminin dersi olan EKON 101 A'yı başaramamış bir öğrencinin aynı yılın ikinci dönemine devam ederek EKON 102 A'yı almasına nasıl izin verilebilir? Eğer buna izin verilirse nasıl savunulabilir? Benzetmek gerekirse bu gerçek (real) sayılarla işlem yapmasını öğrenmemiş birisinin karmaşık (complex) sayılarla işlem yapmayı başarabileceğine inanmak demektir. Herhangi bir dersi tekrar eden öğrenci ilk girdiği sınavda bu dersi başarmak zorundadır. Tekrar ettiği dersten başarısız olan öğrencinin —bütünleme hakkı tanınmaksızın— okulla ilişkisi kesilir. Herhangi bir sınıfta veya dönemde bütünlemeye kalan öğrenciler iyi veya pekiyi derece ile mezun olamazlar.

Öğrencilerin bağlı oldukları Ankara Üniversitesi eğitim ve öğretim yönetmeliği, öğrenci disiplin yönetmeliği ve Fakülte'nin koyabileceği eğitim ve disipline ilişkin diğer kurallar bir kitapçık halinde bastırılarak, belli bir fiyattan ilk kayıt sırasında kendilerine satılır. Bütünleme sınavına giren öğrenciler her sınav için, Fakülte Kurulu'nun tayin edeceği miktarda bir harç yatırırlar.

4.7. Öğretim Üyelerinin Belirlenmesi

Derslere girecek öğretim üyeleri Bölüm Kurulu tarafından belirlenir. Bölüm Kurulu bölümde görevli Profesör ve Doçentlerden oluşur. Bölüm Kurulu bölümün öğretim ve çalışma programını, okutulacak dersleri, her dersin içeriğini ve öğretim üyelerinin hangi dersleri okutacaklarını belirler. Bu konudaki hazırlıklar için Kurul daha küçük bir komiteyi görevlendirebilir. Her dönemde kimin hangi dersi okutacağı üç ay önceden belli olmalıdır.

Ders verecek öğretim elemanlarının Doktora derecesine sahip olmaları temel ilkedir. Öğretim elemanları kendi derslerini yardımcı öğretim elemanlarına devredemezler. Ancak iki haftayı geçmeyen hastalık, izin ve

fakülte dışı görev gibi zorunlu nedenlerle derslere giremeyecek olan öğretim elemanı yerine en az Master derecesine sahip veya Doktora yeterlik sınavını başarmış bir öğretim elemanını tayin edebilir.

Bölümde okutulan dersler öncelikle bölümün kendi öğretim kadrosu veya Fakültenin diğer öğretim üyeleri tarafından verilmelidir. Bu durumda bile açıkta kalan dersler Ankara Üniversitesi'nde veya diğer üniversitelerde görevli öğretim üyeleri tarafından doldurulabilir. Zorunlu hallerde üniversite dışından öğretim üyelerinin bölümde ders vermeleri kabul edilebilir. Ancak Üniversite dışından gelecek öğretim elemanlarının ilke olarak Doktora derecesine sahip olmaları koşulu aranmalıdır. Doktora derecesine sahip olmayan adaylar özellikle vermek istedikleri ders üzerinden ve genellikle iktisat teorisinden Bölüm içinde kurulacak bir jüri tarafından bir sözlü sınava alınmalıdırlar. Ayrıca Fakülte dışından gelecek öğretim üyeleri bir konuda verecekleri bir seminerle bölüme tanıtılacaklardır.

4.8. Uygun ve Sağlıklı Bir Çalışma Ortamı

Bugün öğrenci sayısının Fakültenin fiziki kapasitesini en azından üç kat aşmış olduğu bir gerçektir. Fakültenin kayıtlı öğrenci sayısı tahmini olarak beş bine yakındır. Sonuç olarak dersliklerde ve kütüphanede hatta koridorlarda teneffüs edecek temiz hava kıtlığı çekilmektedir. Bu nedenle kantinler dışında Fakülte binası içinde ve kütüphanede sigara içmek yasaklanmalıdır. Birçok Avrupa ülkesinde benzeri uygulamalar senelerden beri yürürlüktedir. Yine aynı amaçla temizlikçiler son ders saati olan 17.30'dan önce temizliğe başlamamalıdırlar.

Kütüphane pencerelerinin havalandırmaya olanak verecek şekilde yeniden ayarlanması gerekmektedir. Öğrencilerin çalışabilecekleri tek salon kütüphanedir. Ancak burası çoğu zaman bir sınav salonu olarak kullanılmaktadır. Bu uygulamaya son verilmelidir. Ayrıca öğretim üyelerinin kütüphane içinde rahatça çalışabilecekleri özel bir bölüm düzenlenmelidir. Kütüphane öğlen saatlerinde açık kalmalıdır. Bütün öğretim elemanları kütüphaneden aldıkları her türlü yayını en geç dönem sonunda teslim etmelidirler. Kısacası Batı üniversitelerinde uygulanan ödünç kitap verme ilkeleri ve genel kütüphanecilik anlayışı Fakültemiz kütüphanesinde de yerleştirilmelidir.

Fakülte çevresindeki sokaklarda hoparlörle satış yapan seyyar satıcılar engellenmelidir. Kuşkusuz uzun dönemde bu ve benzeri sorunların çözümlenmesi, Fakültenin sokak içinden ve öğrencilerimizin kahveler ortamından kurtarılması şehir dışında kurulacak bir kampüs yerleşiminin sağlanmasına bağlıdır. Öğrencilere spor eşyalarını, paltolarını ve sınıfa

götüremeyecekleri diğer fazlalıklarını koyabilecekleri küçük dolaplar temin edilmelidir. Bunlar Z-katına yerleştirilerek anahtarları depozit karşılığında öğrencilere verilmelidir. Bu kolaylık en azından öğrencilerin sınav salonuna materyalsiz girmelerine olanak sağlayacaktır.

Yeni programın uygulamada karşılaşılabileceği en önemli darboğazlar öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının yüksekliği ve dersliklerin sayı ve alan olarak yetersizliğidir. Bir başka deyişle eğitim hizmetinin Fakültemizde aksayan iki önemli unsurundan birincisi fiziki yatırım olan bina ve ikincisi bir işgücü unsuru olan öğretim üyesi eksikliğidir. Bir örnek vermek gerekirse, bugün birleşik sınıflarda ve en çok 150 kişi alabilecek dersliklerde 275 kayıtlı öğrenci ile ders yapmak zorunda kalınmaktadır. Gerek nitelikli işgücü olarak öğretim üyesi sayısını ve gerekse bina stokunu kısa sürede artırmak olanaksız olduğuna göre eğitimin niteliğini yükseltmek için en iyi çözüm öğrenci girişini düşürmektir. ODTÜ ve Bilkent gibi Ankara'daki diğer iki üniversitenin öğrenci girişini sınırlı tutmaları bu kurumlardaki eğitimin niteliğini görece olarak artırmaktadır. Syasal Bilgiler Fakültesi (veya eski adıyla Mülkiye) mezunlarının toplum içindeki itibarının ve Devlet kadrolarındaki etkinliğinin azalmaması için öğrenci giriş sayısının (kontenjanın) düşürülmesi şimdilik en kolay ve en etkin yol olarak görülmektedir.